

WAAROM IS JEZUS JOOD

WAAROM IS JEZUS JOOD

door

Ds. Willem J. J. Glashouwer

Scholten Uitgeverij

Colofon

Waarom is Jezus Jood

Ds. Willem J. J. Glashouwer

© 2021 Scholten Uitgeverij BV
Burgemeester Drijbersingel 25c
8021 DA Zwolle
info@scholtenuitgeverij
www.scholtenuitgeverij.nl
Omslagontwerp: Daan Mooij
Binnenwerk opmaak: Piet Versteeg
Drukwerk: Drukcase
Eerste druk, september 2021
ISBN-nummer: 978-90-831765-3-6
NUR: 707

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van de nieuwste boeken van Scholten Uitgeverij via: www.scholtenuitgeverij.nl/nieuwsbrief

Gebruikte vertaling NBG 51, tenzij anders vermeld.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, met uitzondering van korte citaten gebruikt in recensies, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Inleiding	9
Hij was een Jood	13
Waarom werd God mens?	15
Catechismus	19
Drie-Eenheid en tweenaturenleer	21
Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel	22
Concilie van Chalcedon	25
Belijdenis van Chalcedon	26
Mysterie van Triniteit en twee naturen	28
Thora in het vlees	31
Engel des HEREN	32
Triniteit in Openbaring 4 en 5	34
Wie is Jezus?	35
Wat geloofde Jezus?	36
Mezoeza, Tefillien, Talliet en Tzitzit	38
Joodse geloofsbelijdenis	40
Teken aan het voorhoofd	44
Hoe zag Jezus eruit?	46
Waarom is Jezus Jood?	49
Heil uit Israël wereldwijd	56
Vloek van de Wet verdwenen	58
Het Nieuwe Verbond met Israël	60
Geënt	65
Gans Israël	71
Ras	75
Drie groepen Joden	79
Zoals – Zo	82
Hersentumor	86

Behouden of verloren	89
Abigail	93
Niemand komt tot de Vader dan door Mij	96
Israël op weg naar zijn rust	98
Tekenen van Het Nieuwe Verbond met Israël	100
Heilige Geest	102
Wat betekent heil?	107
Jezus en Israël: Heilsinstrumenten van God	111
Zielenheil	116
Na het sterven	119
Dodenrijk	125
Altaar in de hemel	128
Joodse opstanden	131
Wat verwachtten Joden van de ware Messias?	137
Afstammen van koning David	138
Zonden vergeven	143
Demonen uitdrijven	144
Zieken genezen	144
Doven doen horen – blinden doen zien	145
Krachten van de natuur bedwingen	146
Hongerigen voeden	146
Doden opwekken	147
Lazarus' opstanding der rechtvaardigen	149
Lichamelijke opstanding der rechtvaardigen	151
Joodse rechtvaardigen	155
Oordeel over de volkeren	158
Koninkrijk van vrede en gerechtigheid vanuit Jeruzalem	159
Zijn Naam zal wonen in de Tempel in Jeruzalem	160
Lichamelijke verrijzenis van Jezus de Jood	161
Crematie	162
Begrafenis en opstanding	165
Eerste opstanding	167
Onvergankelijk	170

Het heil is uit de Joden	175
Gesprek in Johannes 4	176
Historisch overzicht Samaritanen	179
Pentateuch	182
En zij werden verstrooid onder de Volkeren	184
De protocollen van Sion	187
Hitler	189
Rasdenken	191
Brave New World	196
Jan zonder hart	201
Israel keert terug	203
Heilsgeschiedenis in drie verzen	207

Inleiding

Het christendom en de christelijke theologie hebben een lange geschiedenis achter de rug. Bijna 2000 jaar lang is er diep nagedacht over de boodschap van de Bijbel. Over wie Jezus Christus is. Over de inhoud van het Evangelie. Over het Koninkrijk der hemelen. Over ontstaan, bestaan en toekomst van de planeet aarde en de mensheid. Over de eeuwige verbonden en beloften die de Schepper gegeven heeft.

Diepzinnige Geloofsbelijdenissen werden opgesteld door Concilies en kerkvergaderingen, die tot op de huidige dag in de christenheid functioneren. Maar het Joodse volk kwam er vaak bekaaid af. Had-den zij niet Jezus verworpen en aan de Romeinen overgedragen om gekruisigd te worden? De toorn van God rustte op hen was de overtuiging. Uit hun land gejaagd en verstrooid onder de volkeren. Als straf van God. Zonder hoop en zonder toekomst. Tenzij ze zich bekeerden en christen werden. “Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen” echode eeuwenlang binnen de muren van de Kerk. En daarbuiten. Met als gevolg een stroom van Joods bloed dat vloei-de in de landen van het christendom.

De Wandelende Jood (‘verblind, op geld belust, altijd sluw en op macht uit’ – zoals vele mensen zeiden of dachten en sommigen nog steeds denken) werd een opgejaagd wezen. De christelijke kerk vergat gemakshalve dat zij zélf de Joden de geldhandel in gedwongen had in de Middeleeuwen, omdat dat als een goddeloos bedrijf gold waar fatsoenlijke christenmensen zich niet mee bezig hielden, en dat zijzelf de Jood de toegang verboden had tot de gilden en de ‘gewone’ beroepen.

En Joden machtsbelust? Wie de strijd om de macht tussen christelijke koningen en pausen, landvorsten en edelen, kooplieden en boeren, burgers en kloosters door de eeuwen heen volgt in alle Europese landen, krijgt een goede indruk van wat het woord 'machtsbelust' betekent. Keer op keer werden de Joden geplunderd, weggejaagd, in getto's opgesloten, afgetuigd en ten slotte afgevoerd naar concentratiekampen, de vrouwen verkracht en uiteindelijk massaal vermoord, van groot tot klein, van oud tot jong. Vergast, en de lijken in de crematoria verbrand.

En het 'heil' waarover in de Bijbel gesproken wordt? Dat was het zielenheil, zei de Kerk. De eeuwige zaligheid in de hemel. Het oude lied van predikant Jodocus van Lodenstein (1620 – 1677) belandde in de Hervormde Bundel 1938 als volgt: 't Oog omhoog, het hart naar boven, hier beneden is het niet! 't Ware leven, lieven, loven is maar, waar men Jezus ziet. Wat men hoort of ziet op aard' is ons kost'lijk hart niet waard; wil men leven, lieven, loven: 't oog omhoog, het hart naar boven!'

Totdat 1948 kwam. Toen riep David Ben-Goerion de onafhankelijke Joodse staat Israël uit. Met als gevolg vele vragen voor de christenheid.

Toen zag de wereld het voor zijn verbaasde ogen gebeuren dat, net als ten tijde van het Oude Testament, de HERE streed aan de zijde van Zijn volk Israël tegen de overmacht van vijanden die telkens op hun vernietiging uit waren. Die in 1948, 1956, 1967 en 1973 en tot op de huidige dag Israël in zijn bestaan bedreigen.

En het theologisch kaartenhuis van eeuwen stortte in.

De kerk werd met vele vragen geconfronteerd, zoals:

Is het vervulling van Bijbelse profetie dat Israël naar zijn land terugkeert? Heeft God dan toch nog iets te maken met het Joodse volk, met Israël?

Staan de verbonden en beloften met Israël uit het Oude Testament dan ook nu nog overeind?

Maar wij dan? De christelijke kerk? Wat is dan onze positie ten opzichte van God? En van het heil? En van het Koninkrijk op aarde? En van de aardse stad Jeruzalem? En van het Joodse volk? Want voor het overgrote deel gelooft Israël toch nog altijd niet in Jezus? En heeft God dan nog steeds een diepe relatie met Israël? Hoe zit dat? Hoe kán dat?

Hoe zit dat dan met het Oude én het Nieuwe verbond, met het Oude en het Nieuwe Testament? Zijn er dan twee – of misschien nog wel meer – verbonden die gelijktijdig van kracht zijn? Zijn er twee volken van God? Dit zijn vragen die de kerk en de theologen sindsdien bezighouden.

In dit boek probeer ik Bijbelstudie te doen. Te luisteren en te kijken naar de Bijbel met nieuwe oren en ogen. In het licht van Gods heilshandelen in de geschiedenis van mens en wereld. En kijken naar Jezus de Jood. Naar de betekenis van de lichamelijke Opstanding der doden – niet slechts het eeuwig zielenheil in de hemelse zaligheid. Naar het Koninkrijk Gods op aarde. Zoals Jezus ons leerde bidden: “Onze Vader die in de hemelen zijt, Uw Naam worde geheiligd; Uw Koninkrijk kome; Uw wil geschiede, gelijk in de hemel also ook op de áárde.”

Israël wordt hersteld. De profetische toekomst is begonnen. Jezus de Jood komt. En het ‘Koninkrijk der Hemelen’ betekent het ‘Koninkrijk op aarde’ dat vanuit de Hemel geschonken wordt. Vanuit Jeruzalem zal de vrede de ganse aarde bedekken en de volkeren zullen de oorlog niet meer leren, naar Jesaja 2:2-4.

Ds. Willem J.J. Glashouwer, najaar 2021

HIJ WAS EEN JOOD

Hij, die droeg mijn zonden,
die mij redde van de dood,
die mijn pijn droeg in Zijn wonden
zonder klacht,
Hij was een Jood

Hij, die wist van al mijn zorgen,
die mij tilde uit de nood,
en die in een nieuwe morgen
stralend schijnt,
Hij was een Jood.

Hij, die spoedig zal regeren,
die mij licht en leven bood,
Hem, die ieder zal vereren
als de Koning,
was een Jood.

Hem, voor wie men zich zal buigen,
klein en groot,
die Gods liefde kwam getuigen,
werd geboren
als een Jood.

Hij, die alles heeft verdragen,
en ons in zijn armen sloot,
Hij zal zeker van ons vragen
wat wij deden
met de Jood.

Uit: 'Voor eeuwig shalom' door Hannah Maltha.

'Als ik later groot ben, wil ik Joods zijn met de Here Jezus erbij.'
Hannah Maltha was twaalf jaar toen ze dit tijdens het eten tegen haar vader zei. Haar vader antwoordde: 'Ach kind, dat kan toch niet. Dat heet *christen* zijn.' Later is de dichteres – na een bewogen leven – door de God van Israël gegrepen. Zelf zegt ze hierover: 'Ik leefde als een vlinder, net zolang tot mijn vleugels erg beschadigd raakten. Hij die niets vergeet, maakte de herinnering aan die kinderlijke uitspraak bij me wakker. Hij begon Zijn werk in mij en zette mij ook aan het werk om met dichten en schilderen te getuigen van Zijn grootheid. Joods en gelovend in onze Joodse Messias Jeshoea (=Jezus, zie de Hebreeuwse schrijfwijze van Zijn Naam hierboven). Dat kan!'

Waarom werd God mens?

Het is een diepe gedachte dat God *mens* werd. Ja, dat Hij mens *moest* worden om daardoor de zonde en schuld van de mens te verzoenen. Verzoening door voldoening. De schuld moet voldaan en afgelost worden. Er moet een losprijs betaald worden. Deze gedachte werd voor het eerst duidelijk geformuleerd door een rooms-katholieke geestelijke in de Middeleeuwen: Anselmus van Canterbury. Hij schreef er prachtig over in zijn boek: CUR DEUS HOMO – Waarom God *mens* werd.

Anselmus van Canterbury werd in 1033 geboren te Aosta in Piëmont nabij Turijn, uit een adellijk geslacht. Omdat de verhouding tot zijn vader moeilijk was, verbond hij zich in 1060 aan het klooster van Bec (Normandië), waar hij drie jaar later tot opvolger van de prior werd benoemd. Van heinde en verre kwamen er leerlingen om zich onder zijn leiding te stellen. In 1078 stierf de abt van Bec en Anselmus volgde hem op. In 1089 werd hij tot aartsbisschop van Canterbury benoemd. Op 21 april 1109 is hij overleden. Een van zijn andere beroemde uitspraken luidt in het Latijn: '*fides quaerens intellectum*' - 'het geloof zoekt naar redelijk inzicht'. Anselmus zag geen tegenstelling tussen geloven en wijsgerig kennen. Echter: het verstand moet in dienst staan van de openbaring. Alleen de gelovige kent de werkelijkheid echt.

Anselmus is de eerste theoloog geweest die zich de vragen heeft ingedacht welke met de verzoening samenhangen, en een 'theorie / theologie der verzoening' heeft opgesteld. Zijn gedachten hierover hebben de westerse christelijke dogmatiek tot in de huidige eeuw sterk beïnvloed. Waar het in hoofdzaak om draait bij Anselmus is

dat de *schuld* die door de zonde is ontstaan, moet worden ingelost, omdat God een rechtvaardig God is. Net zoals met een financiële schuld, een lening als een hypotheek die moet worden afgelost. Zo'n schuld kan niet zomaar worden kwijtgescholden. Er moet betaald worden. De heilige Wet moet volmaakt gehouden worden. God kan de overtreding van Zijn heilige Wet maar niet zomaar door de vingers zien. Of er achteloos aan voorbij gaan. Zijn genade en liefde kan niet gaan ten koste van Zijn heiligheid en Zijn rechtvaardigheid en gerechtigheid.

'Cur Deus Homo' is opgedeeld in twee delen. Na een inleiding behandelt Anselmus achtereenvolgens de *noodzakelijkheid* van de verzoening, de *onmogelijkheid* van verzoening door de zondige mens en hoe Christus als de *volmaakte, zondeloze Godmens* de verzoening tot stand bracht door vrijwillig te sterven.

Heel kort komt het hierop neer: God kan de zonden alleen vergeven wanneer er verzoening is gedaan. Wanneer ervoor '*betaald*' wordt. Echter, een *zondig* mens kan geen verzoening doen voor zijn of haar zonden. Niemand kan daarvoor de prijs betalen. Daarvoor is de schuld te groot. Ja, die schuld wordt dagelijks alleen maar groter door onze zondige gedachten, woorden en daden. Geen zondig mens kan die schuldenberg van zijn leven aflossen door goede werken, of wat dan ook.

Alleen een *zondeloos mens, die tegelijk volmaakt als God is*, kan de schuld betalen en de zonden verzoenen. Jezus Christus is als mens *kwalitatief* aan God gelijk en is dus *zonder zonde*. Hij is naar de aarde gekomen om zo Zelf de *verzoening* tot stand te brengen. Om de *losprijs* te betalen. God heeft in Christus Zelf de schuld op Zich genomen.

Eigenlijk deed Jezus dus *twee* dingen in onze plaats.

Allereerst hield Hij de Wet van God volmaakt. Jezus, zonder (erf) zonde geboren uit de maagd Maria, hield de hand van de Vader vast gedurende heel Zijn leven. En de Vader hield Zijn hand vast. En zo bleef Hij gedurende geheel Zijn leven zondeloos. Daarmee heeft Jezus als enige mens op aarde de Wet volmaakt gehouden en innerlijk en uiterlijk vervuld.

Hij zegt in Matteüs 5:17:

- ‘Meent niet, dat Ik gekomen ben om de Wet of de profeten te ontbinden; Ik ben *niet* gekomen om te ontbinden, maar om te *vervullen*.’

Daarna, in de *tweede* plaats, kon Jezus *vervolgens* uiteindelijk Zijn leven afleggen en *geven* als volmaakt *offer* voor de zonde en schuld van de mens. En om daarmee ook de dood en de gebrokenheid van de Schepping, het eindeloze (uit)sterven in de natuur, weg te nemen. Zodat ‘eeuwig leven’ kan doorbreken in de tijd.

Hij heeft dat vrijwillig gedaan. Johannes 10:17-18:

- ‘Hierom heeft Mij de Vader lief, omdat Ik Mijn leven *afleg* om het weder te nemen. Niemand ontnemt het Mij, maar Ik leg het uit Mijzelf af. Ik heb macht het af te leggen en macht het weder te nemen.’

Niemand ‘vermoordde’ Hem. Hij *gaf vrijwillig* Zijn leven als zondeloos, schuldeloos, rein Lam - als *losprijs* voor velen.

- ‘...de Zoon des mensen is niet gekomen om Zich te laten dienen, maar om te dienen en Zijn leven te *geven* als *losprijs* voor velen’, Matteüs 20:26-28; Marcus 10:45.

- 1 Timotheüs 2:5-6: ‘Want er is één God en ook één Middelaar tussen God en mensen, de mens Christus Jezus, die Zich gegeven heeft tot een *losprijs* voor allen...’
- 1 Corinthiërs 5:7: ‘Want ook ons *Paaslam* is geslacht: Christus.’

Opvallend gevolg van deze theologische gedachtegang is dat de *menswording* van God *noodzakelijk* is voor de verzoening. Alleen in de weg van *verzoening* door *voldoening* door een volmaakt *mens* kan God mensen zalig maken.

Paulus zegt in 1 Corinthiërs 15:19-21:

- ‘Want, dewijl de dood er is door een *mens*, is ook de opstanding der doden door een *mens*. Want evenals in Adam *allen* sterven, zo zullen ook in Christus *allen* levend gemaakt worden.’

En in vers 45:

- ‘Aldus staat er ook geschreven: de eerste mens, Adam, werd een levende ziel; de laatste Adam een levendmakende geest.’

Het boek van Anselmus van Canterbury behoort tot een van de hoogtepunten uit de christelijke theologiegeschiedenis en is vele eeuwen van grote invloed geweest op het dogmatisch denken in de diverse richtingen van de christelijke theologie. Zowel in Rooms-Katholieke als in Anglicaanse, Lutherse en Calvinistische, Evangelische en Pinksterkerken.

Catechismus

De Heidelbergse Catechismus is een van de drie geloofsbelijdenissen die samen de 'Drie Formulieren van Enigheid' vormen en die in de Nederlandse Hervormde en Gereformeerde Kerken en de dochterkerken hiervan gehanteerd worden. De andere belijdenissen zijn de Nederlandse geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels.

De Heidelbergse Catechismus is opgesteld in de vorm van honderd-negentwintig vragen en antwoorden. Die zijn gegroepeerd in tweenvijftig 'zondagen', aan de hand waarvan predikanten in een jaar alle onderwerpen konden behandelen.

In de zestiende eeuw en ook nog in het begin van de zeventiende eeuw werd de prediking van de Catechismus beschouwd als een publieke catechisatie. Hierbij werd de catechismusafdeling door een van de catechisanten opgezegd, waarna de predikant een onderwijzende toespraak hield.

Wij hielden als Nederlands Hervormde predikanten in Katwijk aan Zee – waar ik als Hervormd predikant stond van 1992-1999 – allen systematisch leerdiensten, zondag-aan-zondag, waarin de Heidelbergse Catechismus van A tot Z werd door-gepreekt, tijdens de zondagavond-kerkdiensten. Zowel Hervormde predikanten afkomstig uit de Gereformeerde Bond als uit de Confessionele Vereniging deden dit. En misschien vandaag nog wel!

Zo horen we in Zondag 5 van de Heidelbergse Catechismus onder andere dit:

Vraag 15: wat moeten wij dan voor een Middelaar en Verlosser zoeken?

Antwoord: 'Zulk een, Die een waarachtig en rechtvaardig mens is, en nochtans ook sterker dan alle schepselen, dat is, Die ook tegelijk waarachtig God is.'

Dagelijks neemt de schuld van de zondige mens toe:

Vraag: 'Maar kunnen wij door onszelf betalen?'

Antwoord: 'In generlei wijze, maar wij maken ook de schuld nog dagelijks meerder.'

Deze woorden uit de Heidelbergse Catechismus zullen velen bekend in de oren klinken. Minder bekend in protestantse kring is het dat deze woorden dus direct teruggaan op hetgeen Anselmus van Canterbury (1033-1109) schrijft in 'Cur Deus Homo' – 'Waarom God mens werd'. Anselmus was de eerste die de klassieke christelijke verzoeningsleer – zoals we die later vinden in zondag 5 en 6 van de Heidelbergse Catechismus – op schrift stelde.